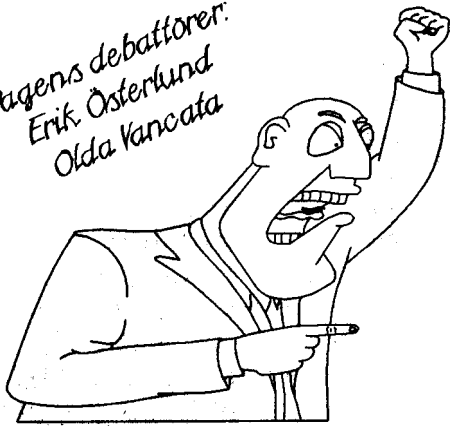

Dagens debattörer:
Erik Österlund
Olida Vancata

Yrkesbiodlarnas debattsida. Du har säkert massor av åsikter om hur det borde vara. Hör av Dig till redaktören per brev, telefon eller fax. Du får skriva under signatur om Du vill men namnuppgift måste alltid medfölja för redaktörens kännedom.

Jag anser att

Angående monticolakorsningar

I Gadden 2-94 har Janne Mårtensson ett trevligt och informativt referat från avelssymposiet i Nässjö 16-17 april 1994. Efter som jag också har en hel del erfarenhet av monticolakorsningar tycker jag att jag vill komplettera den bild som gavs i referatet. Uppgifterna i referatet ifrågasätter jag inte, men de gäller naturligtvis uppgiftslämnarna, som enligt min erfarenhet har många fina kvalitéer, och just det relativt begränsade antal monticolakorsningar de har arbetat med. Kanske också det kan ha en viss betydelse att mina korsningar är gjorda med buckfastbiet medan de i referatet kommenterade till allra största delen är gjorda med *ligustica*.

Helt korrekt anges att de första korsningarna med monticolabiet hade flera brister. Efter att ha hört Hans Røjs föredrag bör man dock inte vara rädd för att försöka gå vidare om man har en bra drönarstam att korsa med. Redan efter ytterligare en eller två generationer kan man ha nått avsevärd framgång, vilket jag också kan intyga att så är fallet i de lyckade fallen.

Den här vintern har varit besvärlig på grund av den regniga och kalla sommaren -93 som gjorde att samhällena gick in i vintern med få ungbin och en stor mängd gamla bin. Detta har or-

sakat många förluster och försvagade samhällen på flera håll.

Idag består alla mina drygt 150 bisamhällen av monticolakorsningar med ett teoretiskt innehåll varierande mellan 6 och 60%. Vinterförlusterna för mig denna vinter, begränsade sig till 2 samhällen (svält). 4 st var viselösa och 2 hade pucklande ungdrottningar. Dessutom fanns det ett tiotal där det hade dött mycket bin under vintern. Ett tiotal samhällen satte igång att yngla under varmperioden i januari och ynglade upp det mesta av sin kraft vilket resulterade i utsot och trots skaplig vårbistyrka hamnar dessa på efterkälken i vårutvecklingen.

I genomsnitt var bistyrcan på våren ganska omedelbart efter den rejäla rensningsflykten i april motsvarande ca 13 lågnormalramar (jag har annat ram-mått) väl besatta med bin. Det fanns alltså de som var starkare. 20 maj är bistyrcan i genomsnitt ganska exakt 3 ggr så stor.

60%-samhället (%-halten avser arbetsbina) är en viktig plusvariant vad gäller övervintringen. Drottningen är resultatet av två inkorsningar på olika buckfastdrönarlinjer. Den är sedan parad med 100%-iga monticoladrönare. Av en systerserie var detta samhälle outstanding vad gäller övervintring, men även hyfsat vad gäller temperament. Arbetsbina är mycket

monticolatypiska. Drottningen är tre år i år. I början av november -93 täckte bina motsvarande ca 15 lågnormalramar i detta samhälle. I april -94 var det lika starkt med bara enstaka döda bin på bottnen. Utmärkande för detta samhälle är att det är mycket följsamt till nektardraget för yngelsättningen. Det slutar yngla i augusti och börjar vid rensningsflygningen. Därför blir det efter i vårutvecklingen jämfört med de andra. En korsning tillbaka med mer buckfast eller *sahariensis*-buckfast kombination får fart på vårutvecklingen igen. Döttrar till detta samhälle, som jag kallar 91201, användes till en av mina drönarlinjer -93. De allra flesta av dessa parningar uppvisar tom en förbättring av övervintringen jämfört med ungdrottningarnas modersamhällen.

Mitt bästa samhälle, om man tar hänsyn till alla egenskaper, som jag kallar 91651, håller teoretiskt ca 6% monticola och 12% *sahariensis* förutom buckfast. Det är nästan omöjligt att provocera till stick. Döttrarna har i stort sett samma fina utveckling och temperament, men variationer finns självklart. Här spelar naturligtvis parningen av döttrarna in också.

Många av mina samhällen kan man arbeta med utan handskar och rök utan risk för stick. De flesta av resten behöver sedan bara rök under arbetet. Till en del samhällen behöver man både rök

och handskar för att undvika stick, men hitta den biodlare med ett större antal samhällen som inte har den variationen. Och här håller jag på med ett avelsarbete där jag med vett och vilja sparar en del samhällen med sämre hu-

mör p.g.a. att de besitter andra intressanta egenskaper.

Initialt ingick ca 70 drottningar i ett försök på Gotland. Idag återstår ett betydligt mindre antal. Försök avseende varroaresistens och möjlig avels-

förbättring i detta avseende pågår där i samarbete med några biodlare.

Till sist vill jag bara nämna att jag idag inte skulle vilja vara utan monticolakorsningarna.

Erik Österlund ■